

instytucji administrującej budynkiem decyduje o przydziale lokalu, zawiadamiając o nim władze kwaterunkową.

2. O ile przydział lokalu mieszkalnego nie nastąpi w ciągu 30 dni od daty zezwolenia przez władzę budowlaną na jego użytkowanie, bądź od daty jego opróżnienia, władza kwaterunkowa może po uzyskaniu zezwolenia wojewódzkiej komisji lokalowej lokal przydzielić we własnym zakresie działania.

3. W budynkach administrowanych przez Zakład Osiedli Robotniczych, jak również w budynkach, położonych w obrębie nie wymienionych w art. 3 ust. 1 pkt 3) zakładów i przedsiębiorstw wytwórczych, przetwórczych, handlowych i usługowych, a przeznaczonych wyłącznie dla osób w nich zatrudnionych, gospodarkę lokalami wykonują władze zarządzające tymi zakładami i przedsiębiorstwami, o ile objęte są przepisem art. 27 ust. 1 pkt 1). Wojewódzka komisja lokalowa ma prawo kontroli gospodarki lokalami w takich budynkach, w szczególności wykorzystania powierzchni lokali mieszkalnych zgodnie z ustaloną dla danego miasta (osiedla) normą zaludnienia. Wojewódzka komisja lokalowa może przekazywać swe uprawnienia władzy kwaterunkowej.

4. Dla poszczególnych kategorii budynków (ust. 1—3) Rada Ministrów może wydać przepisy ustalające odmiennie normę zaludnienia oraz dotyczące kontroli należytego jej stosowania.

Art. 10. 1. Władza budowlana może na wniosek władzy kwaterunkowej zarządzić przerobienie samodzielnego mieszkania ponad trzyzbowego na dwa lub więcej samodzielnych mieszkań, a jeśli tego właścicieli nieruchomości nie dopełni w oznaczonym terminie — wykonać tę przeróbkę na jego rachunek i w przypadku nieściągalności sumą wyłożonych kosztów obciążyć hipotecznie daną nieruchomość.

2. Prawomocne orzeczenie władzy budowlanej wydane na podstawie ust. 1 jest tytułem do dokonania wpisu w księdze wieczyste.

Art. 11. 1. Wszelkie umowy o najem i podnajem lokali, zawarte wbrew przepisom niniejszego dekretu, są zabronione i nieważne.

2. Z chwilą objęcia lokalu na podstawie udzielonego przydziału na podstawie art. 8 ust. 1 zawiązuje się z mocy samego prawa pomiędzy właścicielem nieruchomości a osobą, która lokal objęła, stosunek najmu.

Art. 12. O zamierzonym zwolnieniu lokalu mieszkalnego lub jego części, albo lokalu użytkowego, osoba, która lokal zwalnia, obowiązana jest zawiadomić władzę kwaterunkową przynajmniej na 3 dni przed zwolnieniem lokalu. Właściciel lub zarządca nieruchomości obowiązany jest zawiadomić władzę kwaterunkową o zwolnieniu lokalu w terminie trzech dni po zwolnieniu, prowadzący meldunki zaś w terminie trzech dni po wymeldowaniu lokatora.

Art. 13. 1. Zabronione i nieważne są umowy o odstępnę w jakiegokolwiek postaci na rzecz ustępującego najemcy (podnajemcy) lub właściciela nieruchomości, bądź na rzecz innej osoby, jak również o wynagrodzenie za pośrednictwo przy najmie i wyszukiwaniu lokalu lub o świadczenia, nie pozostające w bezpośrednim związku z najmem (podnajmem).

2. Zmiana przeznaczenia (charakteru użytkowania) lokalu może nastąpić jedynie w przypadkach uzasadnionych nieodzownymi potrzebami publicznymi za każdorazowym zezwoleniem wojewódzkiej komisji lokalowej.

3. Zakaz, przewidziany w ust. 2, nie odnosi się do przypadków, gdy część lokalu niezbędna jest do wykonywania zawodu w mieście (osiedlu) przez uprawnione do tego osoby.

Art. 14. W razie utraty prawa do przydziału lokalu (art. 6) przydział lokalu powinien być cofnięty i opróżnienie lokalu powinno nastąpić w ciągu trzydziestu dni od daty doręczenia decyzji władzy kwaterunkowej o cofnięciu przydziału.

2. Jeżeli jednak utrata prawa do przydziału lokalu nastąpiła na skutek przeniesienia służbowego do innej miejscowości, termin trzydziestodniowy liczy się od dnia uzyskania przez pracownika odpowiedniego lokalu w nowym miejscu pracy.

Art. 15. Przy przydzielaniu lokali użytkowych pierwszeństwo do uzyskania lokalu służy przedsiębiorstwom państwowym lub będącym pod zarządem państwowym, przedsiębiorstwom o charakterze społecznym lub działającym w interesie publicznym, a spośród innych — należącym do osób, posiadających odpowiednie kwalifikacje zawodowe.

Art. 16. 1. Osoby, które zajmują lokal mieszkalny lub użytkowy na podstawie tytułu prawnego i posiadają prawo do uzyskania przydziału lokalu w mieście (osiedlu), mogą być usunięte z lokalu tylko w przypadku, jeżeli lokal ten jest niezbędnie potrzebny władzy, urządowi lub instytucji wymienionym w art. 27 ust. 1 pkt 1).

2. Usunięcie z lokalu może nastąpić po uprzednim dostarczeniu innego lokalu zastępczego w obrębie tej samej miejscowości, odpowiadającego normom zaludnienia bądź powierzchni i nadającego się do zajęcia ze względu na stan techniczny.

3. Osoby usunięte z lokalu mają prawo do otrzymania zwrotu rzeczywistych kosztów przeprowadzki. Koszty te ponosi władza, urząd lub instytucja, na której korzyść dokonano usunięcia z lokalu. Decyzja władzy kwaterunkowej w przedmiocie zwrotu kosztów przeprowadzki określi ich wysokość i podlega natychmiastowemu wykonaniu.

Art. 17. 1. W wyjątkowych przypadkach Minister Gospodarki Komunalnej na zlecenie Prezydium Rządu, udzielone ze względu na ważny interes publiczny, może zarządzić opróżnienie lokalu (mieszkalnego, użytkowego) bez obowiązku dostarczenia lokalu zastępczego. Decyzje powyższe wykonują terenowe organy władzy przy zastosowaniu przepisów art. 34.

2. Zarządzenie w sprawie opróżnienia lokalu, zajmowanego przez osoby wymienione w art. 6 ust. 1 lit. d), Minister Gospodarki Komunalnej może wydać tylko za zgodą Rady Państwa, w sprawie zaś opróżnienia lokalu zajmowanego przez osoby wymienione w art. 6 ust. 1 pkt 1 lit. b) lub lokalu użytkowego — w porozumieniu z właściwym ministrem.

3. Przepisów artykułu niniejszego nie stosuje się do lokali i budynków administrowanych przez władze, urzędy, zakłady, przedsiębiorstwa i instytucje, o których mowa w art. 27 ust. 1 pkt 1), na potrzeby własne i pracowników oraz do osób, wymienionych w art. 6 ust. 1 pkt 1 lit. a) i e).

### Rozdział III.

#### Zaspokojenie publicznych potrzeb lokalowych w miejscowościach nie objętych publiczną gospodarką lokalami.

Art. 18. 1. W miastach i osiedlach, w których nie została wprowadzona publiczna gospodarka lokalami, prezydium miejskiej (gminnej) rady narodowej może:

- 1) przydzielać na podstawie zezwolenia wojewódzkiej komisji lokalowej wolne lokale na potrzeby własne władz, urzędów i instytucji, wymienionych w art. 27 ust. 1 pkt 1;
- 2) nakazać na podstawie każdorazowego prawomocnego zezwolenia wojewódzkiej komisji lokalowej usunięcia osób z lokali lub ich części potrzebnych dla władz, urzędów i instytucji, wymienionych w art. 27 ust. 1 pkt 1), bądź na mieszkania pracowników, kierowanych przez właściwe władze do urzędów tych i instytucji na podstawie przepisów prawnych, nakładających obowiązek pracy.

2. Przepis art. 11 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

3. Od decyzji wojewódzkiej komisji lokalowej, wydanych na podstawie art. 18 ust. 1 przysługuje odwołanie do Państwowej Komisji Lokalowej.

Art. 19. Przepisom art. 18 nie podlegają:

- 1) lokale w budynkach administrowanych przez władze, urzędy i instytucje wymienione w art. 28 ust. 1 pkt 1),
- 2) lokale służbowe.

Art. 20. Osoby, które zajmują w mieście lub osiedlu, nie objętym publiczną gospodarką lokalami, lokal mieszkalny lub użytkowy, mogą być z niego usunięte na podstawie przepisu art. 18 ust. 1 pkt 1) na warunkach przewidzianych w art. 16 z tym, że wojewódzka komisja lokalowa określi powierzchnię lokalu zastępczego i wyda decyzję w przedmiocie zwrotu kosztów przeprowadzki.

### Rozdział IV.

#### Władze kwaterunkowe, komisje lokalowe i nadzór państwowy.

Art. 21. W miastach i osiedlach, objętych publiczną gospodarką lokalami, władzą kwaterunkową jest prezydium miejskiej (gminnej) rady narodowej.

Art. 22. 1. Do kompetencji władzy kwaterunkowej w zakresie wykonywania przepisów niniejszego dekretu należy: